

Päätösluento. Minän valitsemisen energiakenttä

Esa Saarinen
26.4.2006 TKK

- Minän valitseminen, kalvot 3–17
Mestareitten kohtaaminen 18–128
- Johtopäätökset 21–28
 - Gottman: Aviollisen onnistumisen mikrokäytös 29–33
 - Durkheim: Sosiaalisuuden synnyttämä käymistila 34–54
 - Collins: Tunne-energia ja tilanteiden mikrososiologia 55–68
 - Systems Intelligence 69–122
 - Loppuopetukset 123–128

Ajattelun liike

- Sytykkeet
- Siemennykset, jemmat, varastot
- Paneutuminen
- Kirjojen käyttö
- Miellelyhtymien käyttö
- Jäsennykset joihin oma alitajuntakin uskoo

Versio 1 ja Versio 2

- Naantalin junassa
- Kasvun kätketty käännekohta
- Optimoinnin mahdottomuus tiukan rationaalisesti
- Sinapinsiemenen logiikka
- Todella tärkeät asiat lopulta tiivistyvät johonkin yhteen hetkeen

4

Indeksit

- Nauruindeksi
- Suuteleva pari -indeksi
- Pikkupaskiais (asshole) -indeksi
- Syöttötehot (jollekin toiselle, joka tekee maalin)
- Intensiiteettiaste suhteessa omiin arvoihin
- Osuma-aste suhteessa omiin kantaviin ydinajatuksiin

5

Tuntuma elämälle – systeemille, joka on enemmän

- ES historia. ”Tätä ei olisi voinut ennakoita suunnitella”
- Dialogisuus elämänprosessien kanssa ylärekisterin valossa
- Alexanderilainen ”elämäntuntu” valintakriteerinä – mutta valinta ei ole tietoinen, vaan pikemminkin esiintyvän taiteilijan herkkävaistoinen mukana-eläminen, vuorovaikutuksellinen heittäytyminen edessä avautuville kasvupoluille

6

Antti Manninen:
Puretut talot. Sata tarinaa Helsingistä
(Helsingin Sanomat, 2004)

7

Antti Manninen:
Puretut talot. Sata tarinaa
Helsingistä (Helsingin
Sanomat, 2004)

8

***Eksistentialismi: Vapaus
valita itsensä***

- Eksistentialismi, ks. hakusana kirjassa Filosofia!
- Eksistentialismissä avainsanat ”vapaus” ja ”ahdistus”. Huomio on yksilössä. Eksistentialismin kartesiolaiset lähtökohdat
- Näyttää ylikorostavan vapautta mutta onnistuu laajentamaan tietoisien valinnan alaa – joka on suurempi kuin miksi sen oletamme.
- Opetus 1: voit valita itsesi pidemmälle kuin yleensä uskot
- Opetus 2: kannattaa nähdä myös valintoihin, joita teet uomassa
- Opetus 3: kannattaa nähdä valintoihin, joiden sisältö, luonne ja moraalit paljastuvat vasta ajan myötä

9

Systemiälykkäässä valinnassa

- Valitset, vaikka et tiedä – tunteella olennaiseen, siihen mistä on kysymys
- Pidät silmällä kokonaisuuksia, jotka vasta ovat hahmottumassa
- Pohjustavat valinnat
- Olennaisia kysymyksiä ovat: mitä toivoa antavaa, innostavaa, unelmallista, sytyttävää, vapauttavaa ... vs. kaventavaa, latistavaa, nöyryyttävää, murskaavaa, olennaisesta-vieroittavaa etc. tähän valintaan sisältyy pidemmän päälle
- Itse systeemiä koskevat seuraukset olennaisempia kuin mikä on välitön valinta
- Tämä systeemisyyttä koskee erityisesti itseäni ja toisia ihmisinä

10

Yksilökeskeiset filosofiat jättävät pois laskuista

- Tilanelogiikan vaikutuksen
- Toisten vaikutuksen
- Energiavaikutuksen
- Vuorovaikutusrituaalien ja toistuvuuksien vaikutuksen
- Mikrososiologian
- Systeemisyydet, joihin nähden ja joiden sisällä valinta tapahtuu
- Korkeammanasteisen kehitysnäkymän, joka voi syntyä vain toisten kanssa ja kautta

11

Uhat (1)

1. Funktionaalisen kriteeristön ylikorostuminen vs. Alexander-tyyppinen elämänmaku. Ihminen pelkkänä funktiona (tai funktioiden ryppäänä) vs. ihminen ei-pelkkänä-funktiona. Kantin filosofia.
2. Tyytyminen tavanomaiseen
3. Perinteiset paheet kuten laiskuus, löysyys, ylensyönti, huoraaminen, itsekkyytys etc.

12

Uhkat (2)

4. Subject matter -erehdys. – Voi olla että tulevan ainutlaatuisuutesi tapahtumisen ilmenemistapaa tai edes kenttää ei ole valmiiksi nimettävänä olemassa.
 - Kaikista ei voi tulla Linus Torvaldsia mutta jostakusta voi tulla
 - F.J. Roethlisberger: The Elusive Phenomena. An autobiographical account of my work in the field of Organizational Behavior at the Harvard Business School, ed. by F.F. Lombard, Harvard U.P. 1977:
 - "For many years the question I found most embarrassing to answer was, "Tell me, Professor R., what are you teaching at the Harvard Business School?" ... I had become a professor without ever being able to state clearly what it was that I was professing. A professor without a subject matter seemed a contradiction in terms..." (p. 1)

13

ES historiaa

- 1969 Liisa
- 1970 A. Partanen, kävelyt Hyvinkään yössä
- 1972 Teoreettinen filosofia HY, Oiva Ketonen
- 1975 Hintikka
- 1977 Väitös
- 1980 Punkakatemia
- 1983/4 Pipsa
- 1984 Epäihmisen ääni
- 1985 Länsimaisen filosofian historia huipulta huipulle
- 1987/8 Jörn Donner -kirja, Erektio Albertinkadulla
- 1989 Jerome ja Oliver, P. Kouri
- 1990 Muutostekijä Ensio Miettisen kanssa
- 1991/2 Imagologies-seminaari
- 1991/2 K. Paakkanen, J. Ollila
- 1994 Marjaana Virta, Filosofia-oppikirja, Imagologies
- 1995 M. Alahuhta, Leif Segerstam, Pafos-seminaari
- 1997 H. Peltola, Interin megaluentsarjat
- 2000 TKK/R. Hämäläinen

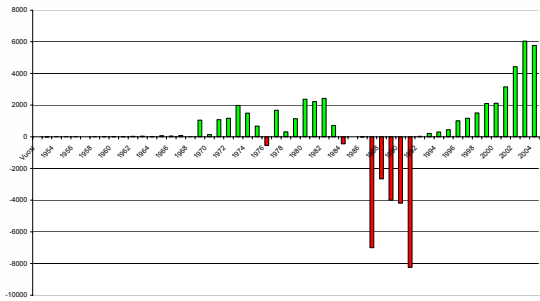
14

Kukoistuksen logiikka

1. Jostakin kasvaa jotain, mutta ei ole selvää mitä kasvaa ja kuinka isona se kasvaa eikä mistä ja milloin se kasvaa
2. Kasvun logiikan hyväksyminen
 - aikamuuttuja
 - optimoinnin mahdottomuus
 - kasvusysteemin perustava sameus yhdistyneenä kasvun ihmehen jättäiläslupaukseen
 - hyveinä kärsivällisyys, uteliaisuus, rakkaus ylärekeriiniin, läpivientikyky
3. Ylemmänasteisen kasvun mahdollisuus toisten kanssa ja vaikutuksesta

15

Marimekko: tuloksen kehitys 1951-2004

16

The Mannerheim Line Revisited

- Systeminen herkkyys joustaa ja iskeä oikeassa kohdin
- Äly
- Tahto pitää kiinni arvokkaaksi tuntemastaan
- Peräänantamattomuus
- Raudanluja osaaminen

17

Mestareitten kohtaaminen

18

Stara ja tuleva stara

- Sokrates ja Platon - Platon 19 v Sokrateen oikeudenkäynnin aikoihin
- Platon ja Aristoteles - Aristoteles 20 vuotta Platonin akatemiassa

Raphael: School of Athens, 1511, detail of Plato and Aristotle
Pietari, Stairina de lla Sigmaturu, Valtuuru Pildavai, Ruusu

19

Elton John Madison Square Gardenissa

- 1974 John Lennonin paluu.
- 2000 Ronan Keating
 - Oman näyttämön avaaminen toisen kasvulle
 - Anteliaisuus
 - Keskinäinen arvonnanto esiinpursuavalle suuruudelle, jonka osia saamme olla
 - Avainkäsitteinä emergenssi ja energia (erotuksena "minä-yksilö" ja "sinä-yksilö", "suuri-minä" (staran osalta), "vain minä" (toisen osalta), oman itsensä edustaminen, siteeraus)
 - Sokrates/Platon, Platon/Aristoteles, Lennon/McCartney, Dalí/Gala ... J Ollila 19.4.2006 B-salissa/Me B-salissa ... O. Ketonen/E. Saarinen ... Olennaista energia ja se emergenssi, mihin tämä energia johtaa

20

Mikrokäytökset ja -toiminnot, jotka ruokkivat omaa kasvua ja toisten kasvua

21

Positiiviset systeemi-interventiot

- Kyky synnyttää vapauden tunne toisessa
- Kyky saada toinen kokemaan itsensä hyväksytyksi
- Kyky esitellä toinen kohottavasti
- Kyky kiittää toista sydäntä koskettavasti
- Kyky avata oman mestaruutensa näyttämö toiselle tavalla, jonka seurauksena toinen kokee itsensä tuossa oudosti kihelmöivässä taikapiirissä ihmeen kotoisaksi
- Kyky astua toisen mestaruuden taikapiiriin

22

Mannerheimin savuke

23

Losada Results on High Performing Teams

<i>index ratios</i>	Positivity Negativity	Inquiry Advocacy	Others Self
High perf. teams	5.614	1.143	0.935
	↑	↑	↑
Med perf. teams	1.855	0.667	0.622
	↑	↑	↑
Low perf. teams	0.363	0.052	0.034

24

Grateful Dead

"This is part of the tradition of music, where music comes from. A **magic** of one sort or another. For us, for The Grateful Dead, that has been part of what's kept us going all this time. It's sort of stumbling into this area where there's a **lot of energy** and a **lot of something happening** and **not a lot of control**. So that the **sense of individual control disappears** and you are working at another level entirely."

"It's kind of **hard to report** on but it's a real thing. I mean we've checked it out with each other and after twenty-five years of exploring some of these outer limits of musical weirdness this is stuff that we pretty much understand intuitively but we **don't have language to talk about**. ... It's not something that we're creating exactly, in a way **it's creating us**." (Jerry Garcia in Bailey, p. 42, korostus ES)

25

Grateful Dead systeemiälykkäästi

Systeemi

- "on jonkinlaista magiikkaa"
- "on paljon energiaa"
- "paljon tapahtuu jotain"
- "ei ole paljon kontrollia"
- "tunne yksilöllisestä kontrollista katoaa"
- "olet jollain kokonaan toisella tasolla"
- "jota on vaikea kuvata"
- "jonka ymmärtää melko hyvin intuitiivisesti mutta jolle ei ole kieltä, jolla siitä puhua"
- "jotain jota emme luo, vaan joka tavallaan luo meitä."

26

Johtopäätökset

- Emme tahdo myöntää vaikutusta toisiimme, vaikka tämä vaikutus on ilmeinen
- Vaikutus hahmotetaan vain triviaaleissa tapauksissa, jolloin katse kohdistuu kausaaliseen supervaikutujayksilöön - tavalla joka jättää muut vaikuttavat tekijät huomiotta
- Systeemisyyden, mikä kytkeytyy vaikuttavuuteemme toisiimme nähden, jää siis huomiotta, saa toimia omalakisesti ja useimpien kohdalla ennen pitkää kääntyy alakierteeksi
- Ihmisten välisellä yhteisvaikutuksella ei ole ylärajaa, eikä alarajaa. Useimmiten seurauksena on keskinäinen latteus, hyväksyttynä väistämättömyytenä, ja pitäjän parhaiten joukossa hetkittäinen oma loisto.
- Vaihtoehtona kaiken aikaa kunkin ainutlaatuinen kasvu ja henkilökohtainen loisto, vahvistuen kukoistuksen systeemeissä jotka yksilö jakaa toisten kanssa

27

1.2. vs. 0.8

- J.T. Bergqvist: "Teollinen tulevaisuutemme – systeeminen hahmotus", Systeemiäly 2005.
- "...silloin kun yksilö- tai tiimioivalluksen myötä saavutetaan ylisuhtainen tuottavuushyppäys ja siirrytään uudelle kehityskaarelle, puhutaan supertuottavuudesta."

$$1 \times 1 \times 1 \times 1 \times 1 \times 1 \times 1 = 1$$

$$0.8 \times 0.8 \times 0.8 \times 0.8 \times 0.8 \times 0.8 \times 0.8 = 0.26$$

$$1.2 \times 1.2 \times 1.2 \times 1.2 \times 1.2 \times 1.2 \times 1.2 = 2.98$$

28

The Mathematics of Marriage

(J. Gottman et al.)

"The balance between negative and positive affect (mielenliikutus) is absolutely critical in predicting the longitudinal fate of marriages."

"...during a conflict discussion a few months after the wedding, only 30 seconds of positive affect (out of 15 minutes of interaction) differentiated couples who would eventually wind up either divorced, stable but unhappy, or stable and happy in the next six years. The happy stable couples had 30 seconds more positive affect (affection, humor, interest, or engaged listening) out of 900 seconds than the unhappy stable couples. (John M. Gottman et al, *The Mathematics of Marriage*, MIT Press 2002, p. 88)

29

The Mathematics of Marriage (2)

"Gottman (1994) reported that the ratio of positive to negative codes during the conflict discussion was about 5.0 for the three types of stable marriages, whereas it was 0.8 for the unstable marriages."

"...couples headed for divorce were high on four behaviors that Gottman (1994) called the 'Four Horsemen of Apocalypse'; they are criticism, defensiveness, contempt, and 'stonewalling', or listener withdrawal..." (ibid, p. 22)

30

The Mathematics of Marriage (3)

"After years of research ... I am now able to predict whether a couple will stay happily together or lose their way. I can make this prediction after listening to the couple interact in our Love Lab for as little as five minutes. My accuracy rate in these predictions averages 91 percent over three separate studies."

"What can make a marriage work is surprisingly simple. Happily married couples aren't smarter, richer, or more psychologically astute [terävä, neuvokas] than others. But in their day-to-day lives, they have hit upon a dynamic that keeps their negative thoughts and feelings about each other (which all couples have) from overwhelming their positive ones. They have what I call an emotionally intelligent marriage." (J.M. Gottman and Nan Silver: *The Seven Principles for making Marriage Work*, Three Rivers Press 1999, p. 2-3)

31

The Mathematics of Marriage (4)

"In our long-term study of 130 newlywed couples, now in its eight year, we have found that, even in the first few months of marriage, men who allow their wives to influence them have happier marriages and are less likely to divorce than men who resist their wives' influence. Statistically speaking, when a man is not willing to share power with his partner, there is an 81 percent chance that his marriage will self-destruct." (J.M. Gottman and Nan Silver: *The Seven Principles for making Marriage Work*, Three Rivers Press 1999, p. 100)

32

The Mathematics of Marriage (5)

"In our research we actually have a technical name for what Olivia and Nathaniel did. Probably unwittingly, they used a *repair attempt*. This name refers to any statement or action – silly or otherwise – that prevents negativity from escalating out of control. Repair attempts are the secret weapon of emotionally intelligent couples – even though many of these couples aren't aware they are doing something so powerful. When a couple have a strong friendship, they naturally become experts at sending each other repair attempts and at correctly reading those sent their way. But when couples are in negative override, even a repair statement as blunt as 'Hey, I'm sorry' will have a low success rate." (Gottman & Silver, p. 22-3)

33

Émile Durkheim

- Durkheim: *Uskontoelämän alkeismuodot*, Tammi 1980, ranskal. alkuteos 1912
- Elinympäristön voima ja yhteisön voima meihin nähden henkisellä alueella (avainsanoina: elinvoima, energia, ”käymistila”, psyykinen energia, kohoaminen, intensiteetti, kokemus itsestä ihmisenä)
- Olennot sivut VII luku, jaksot II-V (suomennoksessa s. 192-217).
- Erinomainen kokonaiskatsaus: Steven Lukes: *Émile Durkheim: His Life and Works. A Historical and Critical Study*, Penguin 1973 (uusia painoksia).

Durkheim: ”Kohoaminen itsemme yläpuolelle”

”Yhteisen kiihkon elähdyttämässä seuroissa herkistymme käyttäytymiselle ja tunteille, joihin olemme kykenemättömiä omin avuin, ja kun kokouksen päätyttyä olemme jälleen yksin ja palaudumme tavanomaiselle tasolle, kykenemme arvioimaan, miten korkealle meidät kohotettiin itsemme yläpuolelle.”

”Niiden sentimenttien vahvistamiseksi, jotka yksin jätettyinä pian heikkenisivät, riittää kun tuodaan niiden vallassa olevat yhteen ja saatetaan heidät läheisiin ja aktiivisiin suhteisiin keskenään.” (ibid, s. 195)

Durkheim: ”Epätavallisen voiman varasto”

”Tämä selittää väkijoukolla puhuvan ihmisen erityisen asennoitumisen, ainakin jos hän on onnistunut pääsemään sen kanssa yhteyteen. ... Hän kokee itsensä epätavallisen voiman suureksi varastoksi, voiman joka pursuaa yli ja purkaantuu hänestä; joskus hänellä on myös tunne häntä hallitsevasta moraalista voimasta, joka on häntäkin suurempi ja jonka tulkkina hän vain toimii. Tätä piirrettä on usein kutsuttu retorisen inspiraation demoniksi. Mutta tämä poikkeuksellinen voimanlisä on jotain hyvin todellista; se tulee puhujalle juuri siitä joukosta, jolle sanat osoitetaan. Sanojen herättämät tunteet palaavat takaisin häneen, mutta laajentuneina ja vahvistuneina, ja samalla mitalla ne vahvistavat myös puhujan omaa latausta. Hänen herättämänsä intohimoinen energia peilautuu hänestä takaisin ...” (s. 196)

Durkheim: ”Yleinen käymistila”

”Näiden ohimenevien ja väliaikaisten tilojen lisäksi on kestävämpiä, joiden aikana tällä yhteisön voimistuvalla vaikutuksella on suuriarvoisempiakin seurauksia ja usein jopa loistavia. Nämä ovat sellaisia aikoja historiassa, jolloin jonkin suuren kollektiivisen sokin vaikutuksesta sosiaalinen vuorovaikutus **tihenee ja aktivoituu**. Ihmiset etsivät toisiaan ja kokoontuvat yhteen enemmän kuin milloinkaan. Tuloksena on **yleinen käymistila**, joka on luonteenomainen vallankumouksellisille tai luoville ajankohdille. Tästä suuremmassa aktiivisuudesta on tuloksena myös **yksilöllisten voimien yleinen vahvistuminen**. Ihmiset tajuavat enemmän ja eri tavoin kuin normaaleina aikoina. Muutokset eivät ole vain aste-eroja ja määrällisiä; **ihmisistä tulee toisenlaisia.**” (s. 196)

37

Durkheim: ”Energiavirtaus”

”Mutta tämä yhteiskunnan stimuloiva vaikutus ei tunnu meissä vain poikkeuksellisissa olosuhteissa; eihän elämässämme ole niin sanoaksemme hetkeäkään, jolloin meihin ei ulkopuolelta vaikuttaisi jonkinlainen energiavirtaus.” (s. 196)

38

Durkheim: ”Tunteet joita yhteisöllä on häntä kohtaan”

”Velvollisuutensa tehnyt ihminen kokee mielihyvää tovereittensa sympatian, arvostuksen tai kiintymyksen tunteiden osoitusten johdosta ... Tunteet, joita yhteisöllä on häntä kohtaan, herättävät tunteita, joita hänellä vuorostaan on itseään kohtaan. Koska hän on moraalisesti sopusoinnussa tovereittensa kanssa, hän on toiminnassaan luottavaisempi, rohkeampi ja uljaampi, aivan kuten uskova, joka kokee jumalansa armon kohdistuvan häneen.” (s. 196-7)

39

Durkheim: Elinympäristömme on voimien miehittäjä

”Täten elinympäristömme vaikuttaa meistä sellaisten voimien miehittämältä, jotka samalla kertaa ovat pakottavia ja auttavaisia, yleviä ja armollisia, ja joihin olemme suhteessa.” (s. 197)

40

Durkheim: Ideaa palveleva objekti ja sen päällysrakenne

”Tiedämme, mitä lippu on sotilaille; sinänsä se on vain pala kangasta. Ihmisveri on vain orgaaninen neste, mutta nykyään emme voi sen nähdä virtaavan kokematta väkevää tunnetta, mitä sen fysiko-kemialliset ominaisuudet eivät pysty selittämään.” (Uskontoelämän alkeismuodot, s. 210)

”Ideaa palveleva objekti ei ole paljon verrattuna ideain päällysrakenteeseen (superstructure idéale), jonka alle se häviää, eikä se myöskään merkitse mitään tässä päällysrakenteessa.” (ibid, s. 212)

41

Durkheim: Idea muuttuu todeksi

”Mutta kollektiiviset representaatiot sangen usein lisäävät niihin liittyviin kohteisiin ominaisuuksia, joita niissä ei ole minkäänlaatuista tai -asteista. Mitä tavallisimmasta kohteesta ne voivat tehdä mitä mahtavimman pyhän olennon. – Nämä ideoihin verrattavissa olevat voimat vaikuttavat ikään kuin ne olisivat todellisia; ne määräävät ihmisten toimintaa samalla välttämättömyydellä kuin fysikaaliset voimat.”

”Varmaankin sotilas, joka kaatuu lippuaan puolustaen, ei usko uhrautuvansa kangaspalasen takia. Tämä kaikki johtuu siitä, että sosiaalisella ajattelulla on siinä piilevän imperatiivisen auktoriteetin vuoksi teho, jota yksilöllinen ajattelu ei koskaan pysty saamaan; mahdollista, joka sillä on meihin nähden, se saa meidät näkemään asiat haluamassaan valossa; olosuhteiden mukaisesti se lisää todellisuuteen tai vähentää siitä. Täten erääseen osaan luontoa idealismin sääntöä voidaan soveltaa melkein kirjaimellisesti: tämä on sosiaalinen todellisuus.” (ibid s. 211)

42

Iwo Jima

43

Jarno Kylmänen, Ville Salminen, Kari Saha, Tommi Lindroos (jatkoaika.com)

44

Durkheim: ”Väen keskittyminen ärsykkeenä”

”Australialaisten yhteisöjen elämässä vuorottelee kaksi eri vaihetta. ... Nämä kaksi vaihetta ovat toisilleen mitä jyrkimmät vastakohtat. Ensin mainittua hallitsevat toimeentulon askareet, ja se on yleensä intensiteetiltään sängen keskinkertaista. ... Mutta *corroborin* [ritualistisen yhteenkerääntymisen] tapahtuessa kaikki muuttuu.”

”Väen keskittyminen vaikuttaa poikkeuksellisen voimakkaana ärsykkeenä. Ihmisten kokoontuminen yhteen muodostaa ikään kuin sähköisyyttä, joka saattaa heidät nopeasti epätavallisen kiihkon valtaan. Jokainen tunteen ilmaus saa vastustusta kohtaamatta sijansa kaikkien mielessä; jokainen toistaa kaikkia muita ja kaikki muut toistavat jokaista. Alkuperäinen mielijohde täten etenee ja kasvaa edetessään kuin lumivyöry.” (s. 200)

45

Durkheim: Kiihotustilan ilmaisu

”Ja koska yhteiset tunteet eivät voi ilmetä muuten kuin noudattamalla tiettyä järjestystä, joka sallii yhteistoimintaa ja yhteisliikkeitä, nämä eleet ja huudot pyrkivät luontojaan tulemaan rytmisiksi ja säännöllisiksi; näin saavat alkunsa laulut ja tanssit.

”On todennäköistä, että näitä välineitä, joiden käyttö on niin yleistä Australian uskonnollisissa seremonioissa, käytetään pääasiassa ilmentämään koettua kiihotustilaa riittävämmällä tavalla. Mutta samalla kun ne ilmentävät sitä, ne myös voimistavat sitä. Käymistila saavuttaa usein sellaisen pisteen, että se aiheuttaa ennenkuulumattomia tekoja.” (s. 200-1)

46

Durkheim: Toteemi on yhteisön symboli

”...on luonnollista, että klaanin yksilöitten mielessä herättämät vaikutelmat – riippuvuuden ja lisääntyneen elinvoimaisuuden vaikutelmat – liittyvät pikemmin toteemin kuin klaanin [yhteisön] ideaan: sillä klaani on liian mutkikas todellisuus näiden alkeellisten mielten mietittäväksi. Lisäksi alkukantainen ihminen ei edes käsitä saavansa näitä vaikutelmia ryhmältä. Hän ei tiedä, että ihmisjoukon kokoontuminen viettämään yhteiselämää kirvoittaa energiaa, joka muuttaa heistä jokaikisen. Hän tietää vain, että hänet on kohotettu itsensä yläpuolelle ja että tämä elämä on toisenlaista kuin hän tavallisesti viettää. Kuitenkin hän pakosta yhdistää nämä aistimukset niiden jonakin ulkoisena synnä pitämänsä. Ja mitä hän näkee ympärillään? Joka puolella on toteemin symboleja olentoja, jotka vetoavat hänen aisteihinsa ja mielikuvitukseensa.” (s. 204)

47

Yhteisöllisen energian näkemisen vaikeus toteemin takaa

48

Durkheim: Uskonnon synty

”Tällaisten sosiaalisten ympäristöjen käymistilojen uumenista ja tästä käymistilasta itsestään uskonnollinen idea näyttää siis syntyneen.” (s. 203)

49

Durkheim: Oman voiman vahvistuminen

”Mutta jumala ei ole pelkästään auktoriteetti, josta olemme riippuvaisia; se on myös voima johon oma voimakkuutemme perustuu. Ihminen, joka on totellut jumalaansa ja joka tästä syystä uskoo jumalan olevan kanssaan, suhtautuu maailmaan luottamuksella ja vahvistumisen tunteella.”

”Samaten sosiaalinen toiminta ei ole pelkkää uhrausten, kieltäymysten ja ponnisteluiden vaatimista meiltä. Kollektiivinen voima ei ole täysin ulkopuolellemme; se ei vaikuta meihin täysin ulkopuolisesti; vaan pikemminkin koska yhteisö ei voi olla olemassa paitsi yksilöiden tietoisuutena ja niiden välityksellä, tämän voiman täytyy myös esiintyä ja jäsenyä meissä; siitä tulee täten olennainen osa olemustamme, jota se elähdyttää.” (s. 195)

50

Durkheim ja systeemiäly

- Alkukantaiset uskontomuodot ilmentävät systeemejä, joissa on järkeä
- ”Uskonto lakkaa olemasta selittämätön hallusinaatio ja saa jalansijan todellisuudessa. Itse asiassa voimme sanoa, ettei uskovaa ole huiputettu, kun hän uskoo moraaliseen voimaan, josta hän on riippuvainen ja josta hän saa kaiken mikä hänessä on parasta: asia on tosi, voima on yhteisö.”

51

Durkheim ja systeemiäly (2)

"Kun australialainen ylittää itsensä ja kokee uuden elämän vellovan sisällään hämmästyttävän voimakkaana, hän ei ole kuvitelmiensa vallassa oleva houkka; tämä haltioituminen on todellista ja yksilön ulkopuolisten ja häntä ylempien voimien tosiasiallista vaikutusta."

"Tällöin uskonto saa merkityksen ja mielekkyyden, jota pinttyneinkään rationalisti ei voi ymmärtää väärin."

"Se on ennen kaikkea ideajärjestelmä, jonka mukaisesti yksilöt tajuavat yhteiskunnan, jonka jäseniä he ovat, ja ne hämärät mutta läheiset suhteet, joita heillä on sen kanssa."

"...se välittää kaiken olennaisen selitystä vaativista seikoista: sillä ikuinen totuus on, että ulkopuolellemme on jotakin meitä suurempaa, jonka kanssa asetumme yhteyteen." (s. 209)

Durkheim ja systeemiäly (3)

Lukes: "Crucial to Durkheim's theory of religion as socially determined was his claim that certain social situations, those of 'collective effervescence' (käymistila), generate and recreate religious beliefs and sentiments."

"...he did not see crowd behavior as pathological, undesirable and an argument against democracy." (p. 462-3)

- Positiivinen näkökulma yhteisön synnyttämiin tunne- ja energiaseurauksiin

Durkheim ja systeemiäly (4)

Lukes: "The nearest he came to accounting for the mechanism supposedly involved here was to postulate a change in the 'conditions of psychic activity', an enhancement, even creation, of energies, passions and sensations, and a resulting attribution to things with which men are in most direct contact of exceptional powers and virtues: men create an ideal world with 'a sort of higher dignity' than the real, profane world." (p. 463)

- Systeemiälyssä olennaista hahmottaa ja hyödyntää juuri tällaisia mekanismeja, jotka synnyttävät "psykkisten energioitten kasvua".

Randall Collins: Vuorovaikutusrituaalien ketjut

- Randall Collins: *Interaction Ritual Chains*, Princeton UP 2004
 - Lähtee Durkheimin yhteisöllisestä energianäkemyksestä, josta rakentaa mikrososiologisen mallin inhimillisen todellisuuden keskeisimpien ilmiöiden keskeisimpänä selityksenä
- "A theory of interaction ritual is the key to microsociology, and microsociology is the key to much that is larger. The smallscale, the here-and-now of face-to-face interaction, is the scene of action and the site of social actors. If we are going to find the agency of social life, it will be here. Here reside the energy of movement and change, the glue of solidarity, and the conservatism of stasis." (p. 3)

55

Collinsin pääideat

"Situation rather than Individual as Starting Point". "A theory of interaction ritual (IR) and interaction ritual chains is above all a theory of situations." (p. 3)

"Although we valorize and heroize the individual, we ought to recognize that this way of looking at things, this keyhole through which we peer at the universe, is the product of particular religious, political, and cultural trends of recent centuries." (p. 4)

"The error to avoid is identifying agency with the individual, even on the micro-level. ...we will get much further if we avoid reifying the individual, that we should see individuals as transient fluxes charged up by situations." (p. 6)

56

Collinsin pääideat (2)

"Vuorovaikutuksen energisoivat ja suhteisiin liittyvät [relational] puolet ... kytkeytyvät toisiinsa kiinteästi. Ehkä parasta mitä voimme sanoa on, että vuorovaikutuksen paikallinen rakenne tuottaa ja muovaa tilanteen energian. Se energia voi jättää jälkiä, jotka ilmenevät myöhemmissä tilanteissa sen johdosta, että yksilöt kehollisesti värähtelevät tunteiden mukana."

"Sen sijaan että tutkisin toimijan teemaa [agency], omistan teoreettisen huomion tunteille ja tunne-energialle, vaihtuvina intensiteetteinä, jotka vuorovaikutusrituaalien painekeitin kuumentaa tai viilentää." (p. 6)

57

Rituaali

"...ritual is a mechanism of mutually focused emotion and attention producing a momentarily shared reality, which thereby generates solidarity and symbols of group membership." (p. 7)

"The sociology of ritual is thus a sociology of gatherings – of crowds, assemblies, congregations, audiences." (p. 34)

- Collins ei käytä ilmaisua "rituaali" kaavamaisen suorituksen merkityksessä – rituaali on yhdessä olemisen perusyksikkö, vuororovaikutuskäytäntö.

Emotionaalinen energia

"Yksi rituaalien pääseurauksia on, että ne lataavat symbolisiin objekteihin merkitystä, tai että ne uudelleenlataavat sellaisiin objekteihin uudistunutta kunnioituksen tunnetta. Samalla yksittäiset osallistujat saavat lähteen omalle lataukselleen. Eräänlainen sähkö, josta Durkheim kuvainnollisesti puhui ryhmien kasvanutta kiihtymystä kuvatessaan varastoituu pattereihin: yksi osatekijä niissä pattereissa on symboli ja toinen on yksilö itse. Osallistuminen rituaaliin synnyttää yksilölle erityistä energiaa, jota kutsun *emotionaaliseksi energiaksi*." (p. 38)

Collins: Bodily Micro-rhythms

- "At the center of an interaction ritual is the process in which participants develop a mutual focus of attention and become entrained in each other's bodily micro-rhythms and emotions."
- "Rituals are constructed from a combination of ingredients that grow to differing levels of intensity, and result in the ritual outcomes of solidarity, symbolism, and individual emotional energy." (p. 47)

Collins: 4 main ingredients

1. "Two or more people are physically assembled in the same place, so that they affect each other by their bodily presence, whether it is in the foreground of their consciousness or not.
2. There are boundaries to the outsiders so that participants have a sense of who is taking part and who is excluded.
3. People focus their attention upon a common object or activity, and by communicating their focus to each other become mutually aware of each other's focus of attention.
4. They share a common mood or emotional experience." (p. 48)

61

The Four Outcomes of Successful Interaction Rituals

1. Group solidarity, a feeling of membership
2. Emotional energy in the individual; a feeling of confidence, elation [riemu, juhلاميeli], strength, enthusiasm, and initiative in taking action
3. Symbols that represent the group
4. Feelings of morality: the sense of rightness in adhering [kiinnittyä] to the group, respecting its symbols

62

Latteat ja epäonnistuneet rituaalit

- "What is to be our criterion of ritual success or failure? In the case of formal rituals, we have terms that participants will use: "an empty ritual", "merely ceremonial", "fell flat"."
- "...a broader criterion that will work for natural as well as formal rituals: most immediately, there is a low level of collective effervescence [kuplinta, kuohunta, eloisuus, vilkkaus], the lack of momentary buzz, no shared entrainment at all or disappointingly little. There are further signs of failure on the output side: little or no feeling of group solidarity; no sense of one's identity as affirmed or changed; no respect for the group's symbols; no heightened emotional energy – either a flat feeling unaffected by the ritual, or worse yet, a sense of a drag, the feeling of boredom and constraint, even depression, interaction fatigue, a desire to escape." (p. 51)
- "Forced rituals are energy draining, not EE creating" (p. 53)
- "Low-intensity, perfunctory [rutiini-, innoton], or halting [ontuva] conversations exist in abundance, and in obvious contrast to those conversations that are engrossing [mukaansatempaava]." (p. 52)

63

Kehollinen läsnäolo

"Bodily presence makes it easier for human beings to monitor each other's signals and bodily expressions; to get into shared rhythm, caught up in each other's motions and emotions; and to signal and confirm a common focus of attention and thus a state of intersubjectivity. The key is that human nervous systems become mutually attuned..." (p. 64)

64

Nauru

"A good micro-conversational example of the buildup of collective effervescence in natural rituals is shared laughter. The sounds of laughter are bodily produced by rhythmic repetition of breaths caught and forcefully expelled; a the height of hilarity, this happens involuntarily. Most laughter (and its strongest intensity and pleasure) is collectively produced. Once laughter begins, it can feed itself." (p. 65)

"Laughter illustrates both the collective and rhythmically entraining aspect of micro-interactive ritual. It also points up a central reason why people are attracted to high-intensity interaction rituals: perhaps the strongest human pleasures come from being fully and boldly absorbed in deeply synchronized social interaction..." (p. 66)

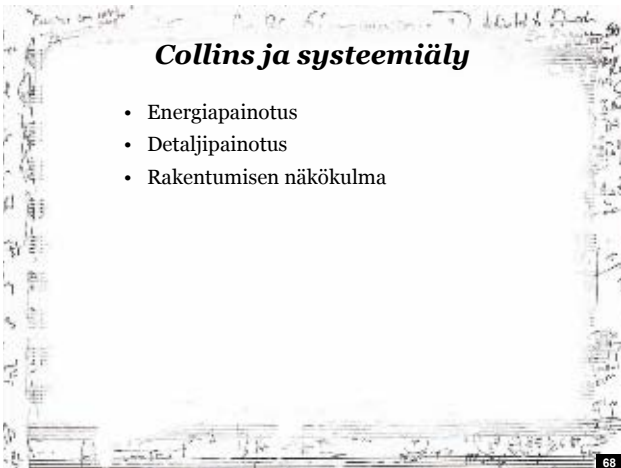
65

Kuvia esim. <http://www.flickr.com/photos/tags/laugh/interesting/show/>

66

Systems Intelligence

Workshop at MIT, 5 December 2005

Raimo P. Härmäläinen
Esa Saarinen
Systems Analysis Laboratory
Helsinki University of Technology
<http://www.systemsintelligence.hut.fi/>

Themes

1. Positive Systems Thinking
2. Systems Intelligence Archetypes
3. Details: Why They Count
4. Systems of Holding Back
5. Three levels of Systems Intelligence
6. Microbehaviors
7. Knowledge is Not Power

Systems Intelligence

or: Making apparent what we do anyway

- Emphasis on **agency in systems**
- Emphasis on possibilities, hidden potentials, abundance, and celebration of life
- Calling for realistic optimism and finding its aspiration from the fundamentals of the **human experience**
- Combining The Fifth Discipline and Presence with the Ancient Promise of Philosophy to contribute to the cause of **the Good Life**

"System" of Systems Intelligence

- **An interconnected whole** of human agents
- Emphasis on the human element, particularly in its invisible, symbolic, emotional, interpretational, meaning-intensive aspects
- **System is characterized by what it generates**
- System generates thoughts, actions, behaviors, experiences, lifeforms, etc.
- Emphasis on the possibility of more life-enhancing systems
- **"System" of Systems Intelligence = Human System**
- Intelligence in systems that involve human subjectivism

Positive Systems Scholarship

- Systems Intelligence as focusing on phenomena on positive deviance, human flourishing and sense of life
- Parallel in orientation to:
 - Positive Organization Scholarship and Positive Psychology
 - C. Alexander's "The Phenomenon of Life"-project

<http://www.natureoforder.com/>

The Word "Systems Intelligence"

- Is easily accessible
- Is an encouraging route for the engineering mind to human, subjective, emotional, interpersonal, interactional and sensitivity-as-you-act issues
- Primarily a communicative concept, rather than disciplinary

Positive Systems Thinking

- The idea is not to emphasize the various ways in which our systems thinking is faulty, but to **focus on where we get it right**
- ...and can succeed even better
- Given that systems are everywhere, and given that we are systems intelligent, how can we create a better immediate context and a better world

Systems Potential

- Wherever there is a "system", there is also the possibility of a more enriching, more inspiring, more life-enhancing system
- Systems intelligence is based on the systems potential of any system

Meta/Mega Purposes of Life

- "Systems are defined by the fact that their elements have a common purpose and behave in common ways precisely because they are interrelated toward that purpose" (Dance of Chage, p. 137, Lexicon).
- Systems Intelligence is based on the humanly fundamental Meta/Mega Purposes of Life.
- The Meta/Mega Purposes of Life include Hope, Meaningfulness, Connectivity, Love, Acceptance, Transcendence, and can be found in all spiritual traditions East or West. They are **part of meaningful human experience**
- Meta/Mega Purposes of Life cannot be owned, re-establishing a living connection always called for
- **Systems Intelligence is intelligence that taps on the Meta/Mega Purposes of Life implicit in any human system**

Systems Intelligence is Systems Thinking

- Already in use
- Applied in a split second
- Applied typically without awareness
- Applied without any conscious knowledge of the systems involved
- Inherent in us all as human beings

Systems Intelligence Archetypes

- "Fixes that Fire"
- "Sharing Away the Burden"
- "Miracle of the Commons"

"Fixes that Fire" (1)

- Hitting the button
- Creating a triggering effect
- Coming up with a killer application
- Reaching the tipping point
- Creating resonance
- Pushing a snowball to roll

"Fixes that Fire" (2)

- The central theme of this archetype is that almost any decision carries long-term and short-term consequences, and sometimes the long-term consequences are tremendously more powerful than the short term impact suggests
- **Positive version of "Fixes that Backfire"**

”Fixes that Fire” (3)

- Martin Luther King’s spontaneous ”I have a dream” phrase.
- iPod for the image of Apple
- Linus Torvalds email, suggesting programming from an open source platform

”Sharing Away the Burden”

- People are enriched and empowered in various small and mundane, perhaps seemingly insignificant ways, and this will pay back in unexpected ways
- ”Nobody knows what the solution is but someone will come up with one”
- **Positive version of ”Shifting the Burden”**

”Miracle of the Commons”

- You resonate with a System that tells you can contribute
- Increased sense of empowerment as a result of being part of the excited and exciting, inspired and inspiring, generous ja generosity-encouraging system
- You fly on the system
- Tolstoy’s ”Factor X”
- The common good of sharing this excitement and miracle makes you thrive
- **You love to reciprocate as you love your abundance in this field of generosity**

When Thematizing Systems Intelligence, Beware of (1)

- Subject-Object dualisms
- Taking forms of "Knowing that" as more primary than "Knowing how"
- Mistaking maps for territory
- Dismissing forms of intelligence that do not fit the propositional, objectifying & rationalistic thinking model

When Thematizing Systems Intelligence, Beware of (2)

- The intellectual's temptation to take reflection-from-the-outside as more primary than action
- The intellectual's temptation to dismiss phenomena one doesn't have a handy word and an accepted concept for
- The intellectual's temptation to dismiss human experience in its phenomenological, phenomenal, "irrational" adundance
- The intellectual's temptation to dismiss as too vague the philosophy of life

Systems Intelligence is Pre-theoretical and Involved

- Sensing a system vs. Seeing a system
- Knowing a system instinctually vs. Being able to model a system
- Feeling a system vs. Perceiving a system
- Being involved in a system vs. Identifying a system (or a Systems Archetype)
- Operating from within a system vs. operating on a system

A Systems Intelligent Agent Wants to

- Touch
- Enrich
- Bring flourishing

This is done by reaching out to the potentials of the given human system via the individual human systems of the subjects involved in the system

Particularly Relevant Systems are

- Belief systems
- Symbol systems
- Representational systems
- Narrative systems
- Emotional systems
- Interaction systems

These Systems are "Chaotic"

- Change non-linear
- Butterfly effects possible
- Exponential growth possible
- Intellectual Firewalls do not Hold
(Emotion/Reason, Self/Other, Art/Science,
Big/Small, Masculine/Feminine,
Profane/Sacred, Biological/Psychological..)

Systems Intelligence is Systems Thinking

- taking place in the immediate present
- in a process that is unfolding
- in the "small worlds" of here and now
- situational
- need to act is immediate
- conducted on a platform of action where human stakes can be huge, objective stakes minimal

Emotional Parameters

- are critical for Systems Intelligence
- often disregarded by traditional systems analysis and intellectual tradition at large
- **create possibilities of tremendous leverage and resonance** for Systems Intelligence
- explain why for Systems Intelligence the details are often everything
- "What makes a difference in the hearts of people?"

Contextual Parameters

- are critical for Systems Intelligence
- often disregarded by traditional systems analysis and intellectual tradition at large
- **create possibilities of tremendous leverage** for Systems Intelligence
- explain why for Systems Intelligence the details often are everything
- "Would X work in this context?"

Look for the Details

- Not for the Whole, which typically cannot be grasped, or even imagined
- Not for the Loops, which you won't have time to analyse
- Not for the Links, which might be hiding, camouflaged, and the most significant of which might be totally unlikely still in the making
- Details are the key to Systems Potential and the Emergent Future that might be

Details as a Route to

- Inspiration
- Insights
- Leverage
- Resonance
- Breakthroughs
- Snow Ball Effects
- Openings of Hearth
- Miracles
- Human Subjectivity

Looking for the Trigger

- **David Lynch:** "Ideas are always triggered by something in the external world, but they trigger stuff that's deep inside you. You can look out the window and see an ant and the way it's walking will do something for you. It can trigger tons of stuff that's been inside you for years waiting to be ignited."

(Book of Changes. Interviews with Kristine McKenna, 2001)

Details, i.e. Systems Intelligence in Presence

- "...as [physicist Henri] Bortoft puts it, **"The part is a place for the presencing of the whole"**. (p. 5)
- Peter's seminar in 1990 in **South Africa**, as de Klerk gives his apartheid-ending speech on television (p. 13-15), "Now he [a white businessman] stood and turned to look directly at Anne: 'I want you to know that I was raised to think that you were an animal,' he said. And then he began to cry."
- "Edgar Schein, one of the most respected scholars of organizational culture, says, **"If you want to understand an organization's culture, go to a meeting."**" (p. 48)
- **Joseph's story** of "Sacred Passages" (p. 55-67)
- **Otto's story of his grandfather at the ruins of his family's burnt farmhouse** (p. 79-81), and his grandfather's action when coming to the site. "Summoning all the energy he had left, my grandfather got of the car and walked straight to where my father was still working on the cleanup. He didn't even turn his head toward the soming ruins of the place where he'd spent most of his entire life. He simply went straight up to my father, took his hand, and said, 'Keep you head up, my boy. Look forward.'"

Why Details are Critical to Systems Intelligence

- Because they set people's emotional and mental systems in motion
- Because the Mind of the Five-Year Old (Gardner) is tuned to narratives
- Because "Being Moved" has a double meaning critical to Systems Intelligence
- Systems Intelligence wants to move systems by moving people first

Why Details are a Headache to an Intellectual

- They are only details
- Paradigms emphasize the primacy of the generic
- Intellectual impressive models of details hard to mold
- "Fallacy of misplaced concretism"
- Details a source of excitement for Systems Intelligence

Beer Game vs. Rose Buying

- **Key to Systems Thinking and to Systems Archetypes:** Beer Game
- In Beer Game, most people experience how the systems structure is overwhelming. As an individual, you cannot win.
- **Key to Systems Intelligence:** the case of single-rose-buying as a maneuver to take the prevailing Holding-Back-system by surprise
- In learning of the rose buying case in Esa's lectures, most people experience how the prevailing system of holding back is apparently overwhelming, yet can be overcome with a simple maneuver that hits the right button. As an individual, you can win and can help others win.

Holding Back Systems

- Tend to take over, unless specific action is taken and retaken to counter them
- People are holding back (their enthusiasm, warmth, joy, belief in life, acceptance, encouragement, etc.)
 - in return
 - in advance
- Holding Back –systems fed by Human Bias to Negativity

Systems Intelligence

- Moving beyond Holding Back systems to life-enhancing and enriching systems
- Focus on Positive Deviance
- Domingo/Mehta –case as an example
- Single rose buying –case as an example
- 1.2. vs. 0.8 version of self as an example

Three Levels of Systems Intelligence

- **Level 1:** Your actions reflect the human systems of your life space and immediate vicinity
- **Level 2:** You have identified some of the systems of your life space, and use them intelligently
- **Level 3:** You have identified some of the systems of your life space, take notice of their life-decreasing aspects, move beyond those aspects to exploring the systems potentials, and act intelligently in the emerging space of systems potentials

Continuous Openness to Emergence

- **Systems Intelligence at level 3** amounts to openness to emergence as a natural part of flourishing and life itself;
- **Systems Intelligence does not seek to explain, as the first priority is to contribute to what might emerge.** There is no more need to explain emergence than there is need for a performer to explain "the miracle of great performance";
- Releasing oneself from the need to explain, as opposed to making happen, Systems Intelligence leads attention to the direction of emergence rather than to cognitive barriers that might prevent it from happening.

Holding Back Emergence

- Emergence an anomaly from the point of view Holding Back
- Academic Criticism Culture a system of Holding Back
- A first-year student can list 15 reasons why the book Presence should not be taken seriously
- The examples of Presence as cases of sudden collapse of a local Holding Back system
- Media Lab as an example of a Non Holding Back system
- **From the point of view of future's healthy systems, emergence is as natural as in the growth of a child**

Presence Revisited

- **Emergence is natural**
- **Emergence is a sign of a healthy system**
- Our mental models encourage emotional, intellectual and social holding back, generating systems of holding back
- Life is diminished
- Celebrate life, celebrate nature, celebrate whales, life's grand and perhaps mysterious processes, join them

Emergence is Eagerly Waiting

- People are radically more sensitive to the metapurposes of life than they seem to be
- In their everyday systems, people give vastly misleading and lessened impression of their deeper aspirations regarding the metapurposes
- Fear is a key to the prevailing systems of Holding Back, but from within fear-driven systems, people's positive potentials are camouflaged

Example: Hope

- Hope counts for people
- Feeling of Hope moves people
- Hope is necessary for emergence
- Hope is triggered by small, symbolic changes
- Systems changes can be triggered by small, symbolic changes
- Systems Intelligence looks for such changes in the dimension of hope

The Main Worry for an Academic regarding Systems Intelligence

It works in practice
but
does it work in theory?

Esa's Agonies

- with the **Paphos seminar** where ordinary Finns of all walks of life **experience major life-enhancement** – and no theory explains why this could happen
- with life that seems tremendously diminished as compared to what it could be at any time, in light of the Paphos experience
- systems writings seem detached from life at the same time that systems are everywhere

"I Have a Dream" Paradigm

- King's speech helped to set a more life-enhancing system in motion because it touched the right button in people's internal systems
- ...and the time was ripe
- people starting to see a system they co-created and created them influencing even their microbehaviors

Systems Intelligent Microbehaviours

- Microbehaviors as carriers and signals of possible systems potentials
- People are extremely sensitive to subtle microbehavioral messages
- Leverage found in seemingly neutral, unproductive, mundane and trivial everyday behaviours
- Gestures, facial expressions, twinkle in the eye, tone of voice, attention style etc. as systems constituting parameters
- Particularly relevant are such microbehavioral actions that touch upon meta/mega purposes of life

Heart's Commitment

- Needed for small actions, for which there is no guarantee of dividends
- Needed because big actions seem unrealistic
- The whole system seems to stand against you, including the microbehaviors of people who don't seem to care
- Emergent processes doomed irrational by the intellectual power system
- Systems madness everywhere, egoism, with the future of mankind looking gloomy
- ... and still you believe in people

Systems Intelligence is Instinctual

- Part of our evolutionary survival toolbox
- Ability to figure out in broad outline what is going on
- Adaptability to the immediate ongoing processes
- Human beings are inherently systems intelligent before they have any structured "knowledge" at all
- Systems Intelligence of a Baby

Knowledge is Not Power

- When knowledge is not available
 - still you have to act
- Bounded rationality –type "satisficing" (Simon) evaluation of the systems in the midst of which one operates
- Acting with intelligence in systems where those systems are too complex to be properly figured out

For Paradigmatic Cases, Look for the Systems Intelligence

- of the Five-year old (Gardner)
- of the Fighter Pilot in the WW I
- of a Concert Pianist
- of a Conductor
- of a Film Director
- of a Mother with Small Children in a supermarket
- of an Elementary School Teacher
- of Desmond Tutu
- of Muhammad Ali

"The Ace Factor"

- "All the leading fighter aces [in WW I] had better than average distance vision, and also good depth vision. The difficult part was in teaching them what to look for. The average pilot saw nothing in his first few combats."
- **"Alertness was another facet allied to observation; the ability to react quickly and instinctively to a hazardous situation."**
- "Many pilots seemed to develop a sixth sense warning them of danger. This occurs again and again in the memoirs and diaries of the period".

Mark Spick: "The Ace Factor. Air Combat and the Role of Situational Awareness"

Systems Intelligence is a Performer's Skill

"A performer is a truly split personality. One is reminded of Thomas Nagel's definition of the absurd: **'To be involved and detached at the same time.'** On the one hand you have the instructions, on the other, a free flow of associations. ... I must control myself and free myself. ... **A performer must be immersed in what he is doing, and at the same time stand outside.** He must lead and follow. (Pianist Alfred Brendl)

Systems Intelligence in Zaire

- **"Muhammad Ali:** I didn't really plan what happened that night. But when a fighter gets in the ring, **he has to adjust according to the conditions he faces.**"
- **"George Foreman:** Muhammad's antennas were built to look for big punches. And with the style I had, my height, and my tendency to throw big punches – no matter how hard I hit, Muhammad had the instinct to get ready for each punch, ride it through, and be waiting for the next one.
- "I remember the punch that knocked me down, too. I was going after him. I was tired, but still didn't respect his punching power, so I was chasing him with my hands down. Muhammad was near the ropes. I missed with a right hand, turned around with my hands down, and he moved with speed that he wasn't supposed to have at that point in the fight after taking all those blows. He moved, threw a right hand. And boom!

(Thomas Hauser: Muhammad Ali. His Life and Times, 1991.)

Systems Intelligence of Muhammad Ali

- **"Arthur Mercante:** I'd refereed two previous Ali fights, including his first bout against Frazier at Madison Square Gardem. And by the time he fought Norton at Yankee stadium, he wasn't the same fighter anymore. His timing was off; he tired more easily. But he was still the best boxer I've ever seen at coming up instinctively with what was necessary to win. ... He was so smart; you could see his mind working, but **Ali had a sense of everything that was happening,** almost as though he was sitting at ringside analyzing the fight while he fought it.
- **Ken Norton** [who broke Ali's jaw in the first of their three fights]: "In 1986, I was in a bad car accident; real bad. ... I don't remember much about my first few months in the hospital, but one thing I do remember is, after I was hurt, Ali was one of the first people to visit me. ... But I remember looking up and there was this crazy man standing by my bed. It was Ali, and he was doing magic tricks for me. He made a handkerchief disappear; he levitated. ... **Ali was there, and his being there helped me.**"

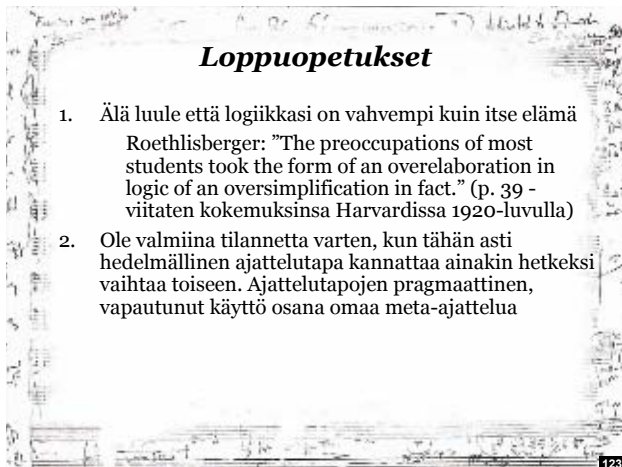
Thomas Hauser: Muhammad Ali. His Life and Times, 1991.

Making a Difference

- on a small scale (your favorite high school teacher)
- perhaps on a big scale (Erin Brockowich)
- perhaps on an enormous scale (Jesus, Gandhi, Environmental Movement)
by hitting a chord, by setting a system in motion, by creating a resonance in human hearts and wills

In Order to Save the World

- We need Systems Thinking to crystallize the macrolevel madness and the Big Picture
- We need U-curve learning and emergent processes that support life
- In bringing such processes to life, concrete, contextual, local, life-enhancing systems enrichments are necessary, calling for Systems Intelligence of Level 3.

Loppuopetukset

1. Älä luule että logiikkasi on vahvempi kuin itse elämä
Roethlisberger: "The preoccupations of most students took the form of an overelaboration in logic of an oversimplification in fact." (p. 39 - viitaten kokemuksinsa Harvardissa 1920-luvulla)
2. Ole valmiina tilannetta varten, kun tähän asti hedelmällinen ajattelutapa kannattaa ainakin hetkeksi vaihtaa toiseen. Ajattelutapojen pragmaattinen, vapautunut käyttö osana omaa meta-ajattelua

Loppuopetukset

3. Käytä käsitteitä, mallittamista, rooleja, valmiita asetelmia, (sosiaalisia, älyllisiä, konkreettisia, abstrakteja) systeemejä joihin tulet älykkäästi, jäämättä niiden vangiksi tai pelkäämättä niiden alkuvaiheen epämukavuutta
"Rahoitusjohtaja" J. Ollila, "kriisijohtaja", "pääjohtaja", "numeromies", "liikemies", "isä", "isovanhempiensa lastenlapsi", "pohjalainen", "suurmies", "vierailija luennolla"
4. Tiedosta että joskus tulee eteen tosi paikka, jolloin on liian myöhäistä aloittaa oppiminen, vahvistuminen, energisoituminen ja vaihtoehtojen kartoitus

124

Loppuopetukset

5. Ole tarkkana arvoille, toimintatavoille tai lähestymiskulmille, jotka ajassasi eivät saa automaattista vahvistusta. Mahdollisesti esim. reflektiivisyys, anteliaisuus, epä-laskelmoivuus, sitkeys, kunnioittavuus, kuolemantietoisuus, runollisuus, sinfonisuus, inhimillinen suuruus.
6. Vaali itsessäsi sitä henkeä, jota haluat antaa ulos. Jos haluat jakaa anteliaasti, vaali anteliaisuuden henkeä itsessäsi – tavalla joka tekee oikeutta anteliaisuudelle
 - Jeesuksen leivän logiikka
 - Jeesus Getsemanessa
 - Tor Norretranders: *Homo generosus*, Art House 2004; Eero Riikonen, Mikko Makkonen ja Gregory Smith: *Menestysjäluseri. Runsaan elämän jäljillä*, Kuntoutussäätiö 2004.

125

Loppuopetukset

7. Rakenna tietä onnekkaille sattumille. Robert K. Merton & Elinor Barber: *The Travels and Adventures of Serendipity*, Princeton University Press 2004 (varsinkin "Afterword", s. 230-298)
8. Rakenna reflektiolle tilaa, jotta voi syntyä mielle yhtymiä ja tilaa uusille
Roethlisberger: "The student's moments of attention provided little substance for his reflections, and his reflections provided little illumination for his experiences when at attention." (p. 39 – peilaten kokemuksiaan 1920-luvun Harvardista)

126

Loppuopetukset

9. Hahmota laajempi kehys
 - Ajallisesti
 - Elämänvaihe-prosessuaalisesti
 - Käsitteellisesti
 - Mielleyhtymällisesti
10. Kehitä käsitteistöjä, jotka toimivat räjähdysvoimaisesti muun systeemiä kanssa – edeten elämänfilosofiassa pragmaattisesti, älyllisesti, tunneherkästi, elämänuskoisesti, fokuksipiteen asettuessa siihen mitä tapahtuu kokonaisuuden ja toisten kannalta

127

Tähtitaival

128
